

BARS

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre — — 14 K. — f.
 Hat óra — — 7 K. — f.
 Három óra — — 3 K 50 f.
 Egyes számok ára 30 fillér.

HIRDETÉSEK
 □ centiméterenként — 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.
 Gyakori hirdetések és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A vármegyék reformja.

A közigazgatás rendezésével kapcsolatosan a sor ráfog kerülni a vármegyékre is. Természetesen ez nem fog a nélkül menni, hogy az érdekelt vármegyék vezetői meg ne hallgattatnának. Mindenesetre csak az a cél vezetheti a kormányt, hogy a vármegyei adminisztrációt olcsóbbá, jobbá és közvetlenebbé tegye. Annak a jajgatásnak, hogy ennek-vagy annak a vármegyének történelmi tradíciói vannak vagy hogy ez vagy az a magyar érdekeltisége révén nem megy bele a megváltoztatásba, ma már figyelembe nem jöhet. A közérdek előtt minden más igénynek háttérbe kell szorulni. És így hiába lesznek tiltakozások, egyik-másik vármegye beosztása mégis csak változást kell hogy szenvedjen, ha a tervezett célt a kormány a vármegyék reformjával elérni óhajtja.

A már is megindult előleges tiltakozásokra csak azt a régi jó anekdotát idézem. Amikor az első vasut megindult Gergely bátyánk felháborodva kiáltott fel, amikor a prüsszögő masinát meglátta, hogy hát erre akarják az utasokat felültetni, nem félnek az Istent kísértetni. És megfogadta, hogy ő fel nem ül. Később már amikor éveken keresztül látta a rendes közlekedést s látta, hogy baja senkinek sem történik, mikor ismerősei nógatták, hogy hát miért nem ül ő is a vasutra, nagy büszkén felelte: Nem engedik az elveim. Hát így vagyunk a közigazgatás reformjával is. A vármegyék sok kis érdekeltiségében mindig fognak akadni Gergely bátyám uramék közül, akik az asztal tetején fognak tiltakozni, hogy vármegyéjüket beszüntessék, feloszassák és letöröljék Magyarország térképeiről.

Pedig már a multban is voltak beszüntetések, beolvasztások, hogy egyebet ne említsek, ott van Gömör-Kishont, Abauj-Torna, Szolnok-Doboka, Krassó Szörény, Iász-Nagykun-Szolnok, Pestpilissoltkiskun, Bács bodrog vármegyék. Hát ezeknek sem történt semmi bajuk. Az egyesítés folytán, erőben számban megnövekedtek. Amit el nem birt akis Torna vármegye, elbirta könnyedén Abauj-Torna. Ép ezért a legnagyobb kishitűség, okatlan legyezgetése történelmi multra, hagyományra, megtett köteleességre hivatkozni akkor, amikor még senki sem tudja miről van szó.

Kétségtelen, hogy nagyszabású, Magyarország jövőjébe mélyen benyúló reformról van szó, amely a vármegyék alkotmányvédelmi hivatásának fenntartása mellett a közigazgatás teljes ujja szervezését célozza. Az is kétségtelen, hogy a reform megalkotásánál a kormánynak sok minden, mellékesnek látszó, de egyébként nagy fontosságú körülménnyel kell számolnia. Egyet azonban tudunk, hogy a közérdek követeli ezt a reformot, amely a községek, városok, a járások, a vármegyék felvirágzásához fog vezetni. Az is kétségtelen, hogy az újítások nagyszámu ellenzőre fognak találni, kik bizonyára nagy lármát is fognak csapni. Azonban szomorú orvos az, ki az operálandó beteg siránkozásától megijed.

Ma is fentartjuk magunknak a jogot, hogy annak idején tárgyilagosan hozzá szólhassunk a közigazgatás reformjához. Mi is majd argumentálni fogunk a mellett, hogy miért kell a varsányi, kiskéri, horhi, csanki és ezekhez közeli községeknek Ipolyásra, a két Bakának, Derzsenyének Selmecebányára járniok, mikor itt vannak Léva szomszédságában, mikor minden érdekük idetűz? Azonban most, amikor csak az ujságok vak lármájából tudunk valamit, már is megkondítani a vészharangot, nem tartjuk ildomosnak, mert tudjuk, hogy a kormány tervezet intézkedéseit törvényjavaslat alakjában a képviselőház asztalára fogja tenni s ekkor mindenkinek módjában lesz, hogy nyilvánosan foglalozhassék vele.

Nekünk igenis béke és hasznos munka kell. De az mese beszéd, hogy ezt csak úgy fogjuk elérni, ha a jelenlegi vármegyei szervezetet nőli me tangerenek jelentjük ki. A vármegyék már rászorultak a reformra ép úgy, mint a magyar zsenri, amely nem akarván haladni a korrallal, lassanként lemaradt a porondról. A magyar fajérdeke, hogy olyan reform létesítsék, mely valóságos népjóléti intézmény lesz, a mai döcögő, emellett nagyon drága bürokracia mellett.

A kormányt ennek az új berendezésnek megalkotásában nem az ősi tradíció, de egyedül a közérdek kell, hogy vezesse. Ép ezért, amíg nem láttuk a nagyszabású reform tervét, addig róla egyebet nem írhatunk, mint azt, hogy igenis, a közigazgatás reformjára égető szükség van.

A ruharendelet.

Előzőleg már mi is említettük lapunkban, hogy a kormány a polgári célokra rendelkezésre álló ruházati cikkek felhasználásának és forgalomba hozatalának szabályozása tárgyában rendeletet fog kibocsátani. Ez a rendelet már meg is jelent, amelyet a közönség tájékoztatása szempontjából a következőkben tartunk szükségesnek ismertetni.

Ez a rendelet a szabadkereskedelemben még található textilkészletek gyártását, feldolgozását és forgalmát is szabályozza. Ezt a szabályozást az a körülmény tette parancsoló szükségé, hogy a textilanyagok mindinkább kevesbednek, a kereslet pedig a háztartási készletek apadása folytán állandóan emelkedik.

Ilyen viszonyok között, mint a *Magyarország* című napilap írja nem lehetett továbbra is fenntartani a szabad forgalomnak ma alig korlátolt rendszerét, amely mellett még egyrésztől sokan szükségletüket meghaladó mennyiségű ruházati cikket vásárolhatnak, addig másrésztől a valóban rászorulóknak nem tudják szükségletüket fedezni. Célja a rendeletnek a textilkereskedelemben a láncolatlan kereskedelem és az ezzel járó árdragítás hathatós megakadályozása is. A rendelet azt is célozza, hogy a háztartásokban használatlanul heverő ócskaruha anyagokat a fogyasztás céljaira biztosíthassa.

A rendelet hatálya alá tartozik tekintet nélkül arra, hogy milyen anyagból készült — minden szövet és kötszövött kelme, amely felső vagy alsó ruházati cikk, valamint ág és asztalnemű előállítására alkalmas, továbbá minden új vagy ócska, kész vagy részben kész felső és alsó ruházati cikk, ág és asztalnemű. Kivétel csupán a katonai igazgatás készletei. Avégből, hogy az országban még meglevő textilanyagok mennyisége tehát tájékoztató adatok állanak rendelkezésre, közhírré teszi, hogy mindazok, akik a rendelet hatálya alá eső cikket akár a magok, akár mások részére háztartási szükségletüket meghaladó mennyiségben őrizetben tartanak készleteiket a népruházati bizottság textilosztályának (Budapest, VII., Szerecsen utca 52) legkésőbb folyó évi október hó 15 napjáig jelentsék be. A bejelentési köteleesség az 1918. évi Szeptember hó 20. napján meglevő készletre vonatkozik. A bejelentőlapok a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamara utján kaphatók.

A rendelet a bejelentési kötelezettséget a közraktári és beraktározási vállalatokra, zálogházakra, továbbá azokra a vállalatokra-intézetekre és jóléti bizottságokra is kiterjeszti, amelyek alkalmazottaik, illetve tagjaik részére rendelkeznek készletekkel. Sőt kiterjed a bejelentési köteleesség a hatósági üzemekre, állami, vagy hivatalos intézményekre is. Az a készlet, amelynek bejelentését elmulasztják, el fog koboztatni és amellyel a mulasztó fél kihágás miatt szigorú büntetésben is részesül.

Nem kell bejelenteni azokat a készleteket, amelyeknek bejelentését érvényben levő rendeletek már elrendelték. Nem kell továbbá bejelenteni olyan cikkeket, amelyek legnagyobb részben luxuscélra szolgálnak. A készletek takarékos felhasználása érdekében a rendelet megállapítja a szövetszemléseket, amelyeket az egyes ruházati cikkek készítéséhez maximálisan felhasználni szabad. A láncolatlan kereskedés és árdragítás megakadályozása céljából a rendeletet a forgalombahozatalt a következőképpen korlátozza: a nagykereskedők s akikkel egyforma elbírálás alá esnek az ügynökök és bizományosok, áruikat csakis kereskedőknek, konfekcionáló vállalatoknak és iparosoknak adhatják el. Nem adhat el nagykereskedő sem más nagykereskedőnek, sem fogyasztónak. A kicsinyben árusító kereskedők eladhatnak a fogyasztónak és a fogyasztó részére dolgozó iparosnak, de nem adhatnak el sem nagykereskedőnek, sem konfekcionáló vállalatnak.

A rendelet megállapítja, hogy a fogyasztó milyen módon juthat ruházati cikkhez. A fogyasztó 1918. évi november hó első napjától kezdve csak úgy vásárolhat, hogy a felállítandó ruházati hivataltól a vásárolható cikkekre vásárlási engedélyt kap. A fogyasztó csakis a lakhelyére nézve illetékes ruházati hivatalhoz fordulhat. A ruházati hivatal csak abban az esetben adhat ki vásárlási engedélyt, ha a fogyasztó valamely erre jogosított ócskakereskedőnek, zsidóruháznak vagy ószeresnek, esetleg a Ruházati Cikkeket Beszerző részvénytársaság más megbízottjának erre rendszeresített elismervényével igazolja, hogy az igényelt ruházattal azonos rendeltetésű használt, de még használható ruhadarabot vételár ellenében vagy ingyen átszolgáltattott.

Alsóruházati cikkekre, gyermekruhára, ágys és asztalneműre kivételesen textilhulladék beszolgáltatása ellenében is lehet olyan átvételi elismervényt kapni, amelynek alapján vásárlási engedélyt ad ki a ruházati hivatal. Csakis különösen megokolt rendkívüli esetekben lehet ócskaruha vagy textilhulladék beszolgáltatása nélkül vásárlási engedélyt kérni. Ha a kereskedő a vásárlási engedélyben feltüntetett cikkel rendelkezik, ennek eladását senkinek sem tagadhatja meg. 1918. október 31. napjáig a kicsinyben árusító kereskedők fogyasztók részére vásárlási engedély nélkül adhatnak el készletük 20 százaléka erejéig. Ugyanez ideig a közvetlen fogyasztók részére dolgozó iparosok készleteik 25 százaléka erejéig vásárlási engedély nélkül válhatnak rendelést. Átmenetileg megengedi a rendelet, hogy azok a ruhadarabok, melyeket a fogyasztók 1918. október 31-ig rendeltek meg, 1918. december 31-ig vásárlási engedély nélkül kiszolgáltassanak. Megengedi továbbá, hogy az iparosok a ruha kiállításához szükséges anyagot vásárlási engedély nélkül is felhasználhassák és hogy a fogyasztó a saját háztartási szükségletét meg nem haladó szövetszemlésekből továbbra is vásárlási engedély nélkül csiráltathasson ruházati cikket.

A rendelet az ócska ruházati cikkek forgalmát is szabályozza. Eszerint 1918. október 16. napjától az ócskakereskedők, zsidóruhárusok, ószeresek és a Ruházati Cikkeket Beszerző részvénytársaság által megbízandó személyek csakis abban az esetben vásárolhatnak ócska ruházati cikkeket, ágys és asztalneműket, amennyiben az illetékes ruházati hivatal részéről vásárlási könyvecskével láttattak el. A fogyasztó is csak ilyen gyűj-

tőknek adhatja el ócska holmiját. Az eladásról a fogyasztó átvételi elismervényt kap, amelynek alapján igényelheti a vásárlási engedély kiadását.

Az ócska ruházati cikkek térítési árait a kereskedelmi miniszter meghatalmazottja szabályozza. Az összegyűjtött ócska ruházati cikkeket a ruházati hivatalok fogják a szegényebb sorsú lakosság részére utalványok alapján kiosztani.

A rendeletnek minden megszegése és kihágása hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A pénzbüntetés a megállapítható nyereség kétszeresével emelhető. Ezenkívül minden esetben elkobzásnak van helye.

Szitkei István.

*Hej! de rég itt hagyt minket
És hálátelt sziveinket,
Ami öreg hittanárunk,
Kedves Szitkei Istvánunk.*

*Ki diák volt egykor Léván
S ott ült a hittani órán:
Tudja, hogy őt mért szerették
A fiúk kik körülvették.*

*Hány kis fiút vitt magához
Fel egy édes uzsonnához:
Ebédjéből mindig maradt
Fiúknak pár édes falat.*

*Mily sok szép nyári délután
Ment fiúkkal két oldalán:
Ki sétálni a mezőre.
Hová? ő mondta előre.*

*Ugy vezette kis fiút,
Hogy az oktató szavait
Mindig azon helyhez fűzte,
Hová ő a sétát tűzte.*

*Isten áldjon, drága lélek!
Híven őrzik az emléked;
Kik ősz fejjel még itt várunk,
Feledhetetlen jó tanárunk.*

Vér Diák.

Különfélék.

— **A lévai tisztviselők** egyesületének összes tagjait ez uton is figyelmezteti az elnökség, hogy okt. hó elsejétől lisztellátásáról már kiki maga gondoskodik. — Azon tényleges tisztviselő, alkalmazott, nyugdíjas vagy özvegy, akik állami háborús segélyben, pótlékban részesültek s akik ez alapon a lévai Beszerzési csoportba léphetnek be, ez uton fedezhetik szükségleteiket, lisztellátásaikat. — Az egyesületnek más tagjai községi ellátásban fognak részesülni. — Kívánatos, hogy a jelentkezések mindkét irányban, idejében történjenek. — Ugy látszik burgonya szükségleteinket is ezen forrásokból fogjuk fedezhetni. — Némi tüzelő anyag beszerzésére kilátásunk van s azt méltányos arányokban fogjuk időszakonként felosztani a tagok között, szénre vagy koksra métermázsánként 20 kor előleg fizetendő be, egyelőre 5 mázsa részletekben történik a szétosztás. — Elnökség.

— **Kitüntetés.** Várady Ferenc m. á. v. ellenőr, a lévai kirendeltség vezetőjét a háboruban teljesített szolgálatainak elismerésül ő felsége a király a 3. oszt. polgári érdemkereszt adományozásával tüntette ki. A jól megérdemelt kitüntetés derék, és szorgalmas tisztviselőt ért.

— **Hadigondozó Népiroda Léván.** Az „Országos Hadigondozó Hivatal” oly célból, hogy egy részről a hadigondozottak (hadiarvák, özvegyek és rokkantak) lakhelyükhöz lehetőleg közel eső helyen találják meg azt a szervezetet, amely sérelmeiket és panaszait meghallgassa, jogos kérelmeiket lehetőleg gyorsan teljesítse vagy azt legalább a viszonyokhoz képest legmegfelelőbb megoldás felé terelje, — hogy tehát benne támogató pártfogóját találhassa meg a háborúnak minden károsultja, — más-

részről oly célból, hogy a már hadigondozás teendőivel is tulterhelt közigazgatási hatóságoknak legalább ezirányú munkája lehetőleg megkönnyíthessék, — Léván Hadi-gondozó Népiroda létesített. Az iroda, melynek vezetésével Krick Aladár nyug. jóságigazgató bízott meg, működését folyó évi szeptember hó 2-án megkezdte. Hivatalos helyisége Léván Bástya utcza 2. sz. a a „Bars megyei Népbank” üzleti helyisége mellett van. Hivatalos órák naponta (ünneppnap és vasárnapokon is) d. e. 8-12-ig délután (ünneppnap és vasárnapok kivételével) 3-5-ig. Az iroda egyik legfontosabb feladata az, hogy lehetőleg mindazokat a hadikárosultakat, akiket a háború élethivatásuk betöltésében megzavart, képességeinknek megfelelő munkához, keresetforráshoz juttassa. Az iroda ezért lapunk útján is felkéri mindazokat akik hadikárosultaknak (rokkantaknak, özvegyeknek, árváknak) megfelelő munkaalkalmat mint keresetforrást adni képesek, hogy erről a keresetforrás részletes adatainak közlésével az irodát értesíteni sziveskedjenek. Az iroda az így nyert adatokról nyilvántartást vezet és díjtalanul közvetíti a munkakeresők és munkaadók között a szükséges előzetes érintkezést.

— **Uj telefonszabályzat.** Október 1-én új telefonszabályzat lép életbe, amely negyvenkilenc szakaszból áll és több kisebb változást és módosítást hoz a telefonhasználatában. Így például minden előfizető köteles díjmentesen átengedni telefonját közérdekű beszélgetésre. Az orvosok abban a kivételes kedvezményben részesülnek, hogy telefonjaikat, ha nem mással közösen bérlik, mérsékelt díjért, korlátozás nélkül használhatják. A szabályzat újra életbe lépteti azt a régi gyakorlatot, hogy telefonon is lehet táviratot feladni. Ezért külön 40 fillért kell fizetni. A telefonállomások tulajdonosai érkező távirataikat telefonon is átvehetik. Ezért harminc fillér pótdíj jár.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Munk Károly 63. gy. e. tartalékos főhadnagy Munk Adolf lévai kereskedő fia, a múlt héten a marosvásárselyi ügyvédvizsgáló bizottság előtt kitűnő sikerrel tette le az egyesített ügyvéd s bírói vizsgát.

— **Hősi halál.** Özv. Árpád Gyuláné é. napokban azt a szomorú hivatalos értesítést kapta, hogy Jenő fia, hadapródjelölt, az olasz harctéren, katonai kötelességének teljesítése közben, véletlen baleset folytán, kézi gránáttal találva, f. hó 11-én, 19 éves korában hősi halált halt. A mély gyászba borult anyára annál is inkább lesújt ez a hír, mert idősebb fia, aki honvéd hadnagy volt, az orosz harctéren már négy év előtt nyomtalanul eltűnt. — Vojnarovszky Gyula, Vojnarovszky lévai vendéglősnek fia, gépészmérnök-hallgató, a 14 honvéd gyalogezred hadapródjelöltje, a pozsonyi helyőrség körházban, 23 éves korában, a háború alatt szenvedett fáradalmi következtében, e hó 14-én hősi halált halt. A mélyen sujtott család a kedves hallottnak hült tetemeit Lévára szállította és itt e hó 17-én, délután 4 órakor a róm kath. temetőben nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Lisztel való ellátás.** A népjóléti és szociális intézmények lisztel való közvetlen ellátását a közlelmezési miniszter legújabb rendeletével megszüntette és az ellátás az illetékes törvényhatóság kötelességévé tette, továbbá közölte a törvényhatóságokkal, hogy a beszerzési csoportok mind ama tagjai részére, akik háborús segélyben részesültek, ugyszintén azoknak a nyugdíjasoknak, akiknek, ha tényleges szolgálásban állanak, háborús segélyre igényük lehetne, továbbá azoknak a nyugdíjas özvegyeknek, akiknél megállapítható, hogy néhai férjük háborús segélyre igényjogosult lenne, valamint a felsoroltakkal tényleg egy háztartásban élő és a csoport által ellátásra igényjogosultnak elismert hozzátartozók részére a lisztet naponként 240 grammal számítva, az egész gazdasági évre kiutalja a H. T. nél. A közlelmezési hivatal közli a vármegyékkel, hogy gabona-beszerzési engedély ipar-telepek, üzemek, intézmények és intézetek részére ki nem állítható, miután a szeptember 30-ig számított szükségletre beszerzési

utalvány csupán egyénileg állítható ki, míg a jelzett időpont után való szükségletek csak a községi előjáróság útján szerezhetők be. Végül újból figyelmezteti a miniszter a törvényhatóságokat, hogy gabonát csak abban a községben lehet vásárolni, ahol a vásárló lakik, másik község lakójának gabonát szállítani nem szabad. Kivétel ha a termelő valamely más helyen lakó rokonának akarja szállítani, de az is csak akkor, ha az átvevő bizottságnak a gabona beszállításánál azt bejelentette. Különösen hangsúlyozza Windischgraetz, hogy míg vármegyék a kivett búzát és rozst, valamint árpát be nem szolgáltatják, s míg az ellátatlanok liszt-szükséglete biztosítva nincs, addig a legszigorúbban követeli a gabona zár alá vételére vonatkozó rendeletének végrehajtását.

— **A lévai izraelita nőegylet** a f. hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésen az elnöki tisztségről lemondott Dr. Frommer Ignácét díszelnöknek, Dr. Priszner Gyulánét elnöknek és Boros Gyulánét alelnöknek választotta.

— **Városunk Központi Szeszifőzéje**, mely újabban a város tulajdonát képező u. n. „Libamalom” — épületben nyert célszerű elhelyezést, üzemét a szilvacefre átvételével az elmúlt héten megkezdte, s az anyag leparlását néhány nap múlva megkezdte. A szilvacefre feldolgozása után a szőlőtörköly, majd a borseprő átvételére és feldolgozására kerül a sor. Úgy tudjuk, hogy a szeszifőzde melynek vezetésével a képviselőtestület Tokody István városi tanácsnokot bízta meg, azon van, hogy a termelőközönségnek a legmesszebbmenő igényeit is kielégítse. Értésülésünk szerint eddig mintegy 300 mm. cefre szállított be különböző községekből a szeszifőzdebe.

— **Léva város hatósági felügyeletét** közkertjeinek gondozása miatt a tavasszal szövé tettük. Most látjuk, hogy végre rákerült a sor a város egyetlen üdülő helyének, a kálváriai sétakerteknek is a ki takarítására. Azt hisszük, hogy a munkát jóakarattal, maliciozus kártokozó szándék nélkül rendelték el. De hogyan, mily káros következményekkel hajtatott az végre! A kikavicsozott s pontos méretekben megszábotott utakat kapakkal nyesték fel, az utszélekből minden mérték nélkül levágtak, vagy hozzá toldottak egy két arasztot. A felkapált kavicsot a dudvával keverve székerekben össze-vissza járva, mint az utcasarat el is hordatták, hátrahagyva a lovak által kitaposott, kerekék által lehengerelt bokrokat, ültetvényeket — Feltesszük, a munka felügyeletével a város jól dotált kertésze volt megbízva. Ennek tudnia kell, hogy az utakat borító, drágán felhordott kavicsréteget elhordani nem szabad, hanem csak a dudvát kigereblyézve szokták a kert széleire kosarakban kihordani, kocsikat a keskenyebb utakra — annál kevésbé az ültetvények közé — bocsájtani lehetetlen. Ha egy városi kertész alkalmazása mellett — minden szakértelmet kigunyoló — ily káros, romboló munka, vandal pusztítás nem volt elkerülhető, kérjük: mire való ez az ember!?

— **A központi Sajtóvállalat** lévai szervezete, amely ma egy hete délután a városháza nagytermében alakult meg széleskörű agitációt fejt ki a tagok és részvények gyűjtésében. Úgy értesültünk, hogy a már előzőleg megalakult lévai kath. Sajtóhölgybizottsága is csatlakozott a szervezethez, amely három hónaponként fog gyűlést tartani.

— **Honvédszobor leleplezése.** A Nyitrán felállított honvédszobornak leleplezését f. hó 24-ére halasztották. A leleplezés d. e. 11 órakor lesz. Az ünnepségre meghívták a kormányt és azokat a törvényhatóságokat, amelyeknek területéről a 14 honvéd gyalogezred kiegészítést nyer. Külön meghívókat a fentebb említettek kivül nem bocsátanak ki, hanem a lapok útján hívják meg az érdeklődő közönséget.

— **Tisztviselők földbérleti szövetkeze Szegeden.** A Szegedi Tisztviselők Otthonának tagjai nagyobb földbérleti vállalkozásba fogtak. A város közgyűlése már hozzájárult ahhoz, hogy a tisztviselők 170

hold földet kapjanak bérbe 160 koronás holdankénti egységárban. A vezetőség kormányhatósági támogatással gondoskodik arról is, hogy a szükséges pénzüsszeg, valamint olcsó munkaerő rendelkezésre álljon. A földbérleti szövetkezet ez év októberében kezdi meg működését. A tagok 2-300 négyszögöles parcellákat bérelhetnek, de aki nem akarja a földet maga művelni, az önköltségi áron részesül a közösen termelt terményekből.

— **Levelezés Amerikával.** Az Amerikában szabadon élő, tehát nem internált és nem hadifogoly honfitársainknak, üzenetet lehet küldeni oly módon, hogy a hozzátartozó a Vöröskereszt-Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatalának (IX, Üllői ut 1.) levelet ír. A levélnek tartalmaznia kell az Amerikában lévő hozzátartozó nevét (vezeték és keresztnévét) korát, foglalkozását és lehetőség szerint való pontos címét, az üzenet szövegét s a küldő nevét és pontos címét. Lehetőség szerint fel kell jegyezni azt is, hogy a küldő mily rokonsági viszonyban van a címzettel. Az így továbbítandó üzeneteknek kizárólag csak családi közléseket szabad tartalmaznia, mert az ezen határon túl menő üzenetek továbbítását, a külügyminiszterium magának tartotta fenn. A Hadi foglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal az ily módon rabizott üzeneteket, az amerikai Vöröskereszthez továbbítja és ugyanezen úton kapja a választ, melyet megérkezése után az érdeklődővel levélben haladéktalanul közölni fog. Csomagot vagy pénzt Amerikába ezidőszert egyáltalában nem lehet küldeni.

— **A gulyás fizetése.** Őszintén szólva, kissé szédülten olvastuk, hogy Arad városa kisgulyásának havi fizetését a tanács 400 koronára emelte, mert különben a gulyás nem akart megmaradni. Hát ez rendben van, mert azt egyszerre mindenki megérti, hogy a gulya nem maradhat gulyás nélkül. De mégis az a kérdés motoszkál ezen kapcsolatosan a fejünkben, hogy mi történnék akkor, ha egy tanító találna ezt mondani, hogy ennél az önértetes gulyásnál bizonyára jóval közel fizetésének méltányos emelése nélkül nem marad meg állásában?!

— **Szabad káposztát savanyítani.** A közlelmezési miniszter néhány hónappal ezelőtt megtiltotta a nyári káposzta savanyítását. A miniszter most táviratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy ezt a rendelet hatályon kívül helyezte és a nyári káposzta savanyítását engedélyezte. A savanyított káposztát külföldre szállítani tilos.

— **A hadifoglyok kicserélése a mezőgazdaságban.** A földművelésügyi miniszter a vármegyékhez és törvényhatóságokhoz leiratot intézett, amelyben utalva arra, hogy a hadifoglyokat a közel jövőben nagyobb arányokban kicserélik, gondoskodni kell arról, hogy a szükséges mezőgazdasági munkaerő pótolassék. Ez alkalomból a miniszter megemlékezik azokról az intézkedésekről, amelyek az honvédelmi miniszter a katonai szabadságolások ügyében elrendelt. Az 1868-69 évfolyambeli katonákat legkésőbb december 31-ig szabadságolják. Ugyancsak legfeljebb négy heti munkaidőre szabadságolják azokat a katonákat is, akikre a mezőgazdasági munkálatok ellátása céljából szükség van.

— **Bört kap a polgári lakosság.** A polgári lakosság borszükségletének kielégítése ezután előreláthatólag valamivel könnyebb lesz. A kereskedelmi miniszter többszöri sürgetésére a hadügyminiszterium ugyanis hajlandóan nyilatkozott arra, hogy polgári fogyasztásra az eddiginél nagyobb kész börtmennyiséget fog felszabadítani. Már ebben a hónapban is 50 ezer kilogramm különféle kész bört engedett át a hadvezetés saját készleteiből a magyarországi polgári szükséglet céljaira.

— **Haláleset.** Földváry József né szül. Pirocska Etelka, az aranyosmaróti kir. pénzügyi igazgatóság tisztviselőnéje 1918. évi szeptember 11-én hosszabb szenvedés után Aranyosmaróton elhalt. Temetése e hó 16-án ment végbe a kir. pénzügyi igazgatóság tisztikarának, s a család számos ismerős és jóbarátjának részvételével.

— **A tisztviselőknek burgonyával való ellátása.** A közlelmezési miniszter a tisztviselőket olcsó burgonyával látja el. Az egész gazdasági évre igényelhető burgonyamennyiséget személyenként 120 kilogrammban, a térítési árat pedig jutalékmentesen 14 koronában állapította meg, ezenkívül a beszerzési csoport viseli a feladó állomástól felmerülő vasuti és egyéb költségeket.

— **A spanyol nátha.** Léván is egyre nagyobb mérvben terjed az ugynevezett spanyol nátha. A tanítóképzőben a növendékek legnagyobb részének megbetegedése miatt a tanítást nyolc napra be is szüntették. Most a főgimnázium tanulói között grasszáll erősen. Nem veszélyes baj, inkább kellemetlen. Akik megkapják, azok először láznak, habár arcuk lázas; utána pedig váltakozó forróság, hideglelés és köhögési inger fogja el a beteget. Legajánlatosabb a lefekvés, ez esetben remény van arra, hogy a baj 4-5 nap alatt elmúlik.

— **Julius Caesar** a mozi tegnapi és mai műsorának fődarabja, melynek nagy-szerűen beállított jelenetei frappans hatással vannak a szemlélőre. Maga a rendezés páratlanul szép, plasztikus; felvételei pedig művészi becsűek. Különösen arra, a ki Shakespeare remekművét olvasta, maradandó benyomást tesz a filmen legördülő színjáték. Ilyen moziképek nevelő ismeretterjesztői hatását elvitatni nem lehet.

6158 -- 1918 szám.

Hirdetmény.

Mindazon iparosok és üzlettulajdonosok, akiknek iparuk és üzletük folytatásához lisztre van szükségük hivatalomban folyó hó szeptember 23, 24 és 25-ik napain d. e. 10-11 óra között jelentkezzenek, hogy neveiket feljegyezhessem s a liszt beszerzés iránt intézkedhessem — Aki nem jelentkezik a fenti időben, az később kérelmével bajosan fog célt érni.

Léva, 1918. szeptember 21.

Bódogh Laos,
polgármester.

A lévai járás garamvizi halászléi társulattól.

8-1918 szám.

Halászléi jog haszonbérbeadása.

A lévai járási garamvizi halászléi társulat vízi területein gyakorolható halászléi jog az alábbi megjelölt üzemszakaszok szerint 1919 évi január hó 1-től kezdődő hat évre nyilvános árverésen az alábbi kikialtási árak mellett haszonbérbe fog adni. A nyilvános árverés Léván, a Barsmegyei Népbank igazgatósági termében 1918. október hó 14-én d. e. 10 órakor lesz megtartva.

Az üzemszakaszok és kikialtási árak a következők:

1. Kiskoszmály felső határától Marosfalva község alsó határáig terjedő, kb. 176 kat. hold területű I. üzemszakasz, kikialtási ára 96 kor.

2. Kiskálna község jobbparti felső határától Zsemmlér község balparti alsó határáig terjedő, kb. 396 kat. hold területű II. üzemszakasz, kikialtási ára 288 kor.

3. Zsemmlér község balparti alsó határától Nemesoroszi község balparti felső határáig terjedő, kb. 217 kat. hold területű III. üzemszakasz kikialtási ára 168 kor.

4. Nemesoroszi község balparti alsó határától Garamdamásd község alsó határáig terjedő, kb. 280 kat. hold területű IV. üzemszakasz kikialtási ára 168 kor.

5. Garamdamásd község alsó határától Csata község alsó határáig terjedő kb. 176 kat. hold területű V. üzemszakasz kikialtási ára 180 kor.

Az árverés részletes feltételeiről alulírott igazgató nyújt bővebb felvilágosítást.

Léván, 1918. évi szeptember hó 20-án.

dr. Laufer Arthur,
halászléi társulati igazgató.

Árverési hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy a lévai állami tanítóképző intézet ezidei **szőlőtermése** folyó hó 22-én (vasárnap) délután 5 órakor fog az intézet tanácstermében a legtöbbet ígérőknek eladatni.

Léva, 1918. szeptember 15.

Köveskúti Jenő,
igazgató.

6340—1918. szám.

Hirdetemény.

Felhívom a város közönségét, hogy úgy a nem termelők, mint a termelőknek fedezetlenül maradt gazdasági szükségletét a rendőrkapitánynál a hivatalos órák alatt a hó 25-ig jelentsék be, mert a későbbi jelentkezések bejelentése figyelembe vehető nem lesz.

Léva, 1918 évi szeptember 16.

Bódogh Lajos,
polgármester

6315—1918. szám.

Hirdetemény.

A hadigondozás feladatai első sorban helyi eszközökkel valósítandók meg. — Mután a törvényhatóság területén a törvényhatóság kezelése alatt a célok megvalósítására szolgáló anyagi eszközök nem állanak rendelkezésre; helyi gyűjtést indítok meg s felkérem a közönséget, hogy adományait, jótékonycélu előadások jövedelmeit stb. Barsvármegye főispánjához való továbbítás végett Léva r. t. város pénztárához beszállítani szíveskedjék. — A pénztárban elhelyezett iven az adományozott összeg az adakozók által feljegyzendő s a pénztárban letevéként elhelyezendő, mire a városi pénztárt utasítom.

Léva, 1918 szeptember 19.

Bódogh Lajos,
polgármester.

6341—1918. szám.

Hirdetemény.

Barsvármegye alispánjának 9816—1918 sz. rendelete szerint a burgonyából visszatartható, illetve vásárolható mennyiség következőkép állapított meg:

Termelők nehéz testi munkát végzők évi 160 kgr-ot;

egyéb ellátandók 120 kgr-ot;

vetőmag kath. holdankint 9 q;

állattetésre, ha másképp el nem tarthatók, hízó sertésre 4 q;

egyéb sertésre 1 q;

tejelő tehénre 2 q;

időszaki munkásoknak ellátásuk tartamára 3 hónapra havi 30 kgr.

Léva, 1918 augusztus 14 én.

Bódogh Lajos,
polgármester

6175—1918. szám.

Hirdetemény.

Építési anyagok termelésének és forgalombahozatalának szabályozásáról és építési ügyek intézéséről.

A m. kir. minisztériumnak 2929—1918. sz. M. E. és a m. kir. Kereskedelemügyi miniszternek 63752—1918. sz. rendeletei értelmében közzéteszem következőket.

Be kell jelenteni alább megjelölt mennyiségnél nagyobb készleteket:

2500 drb téglá 5000 drb. tolócserep

5000 kg. cement 5000 kg. mész

50 „ parafatégla 50 m² Rabitz drótháló
100 kéve nád 300 „ nádszövet
100 m² múpala 200 „ fedéllemezz
500 „ cementlap 100 „ üvegtábla
10 drb. klozet- v. pissoár csésze 10 drb. kövedény-
mosdó.

10 drb. vaskályha 10 drb. takaréktűzhely
100 drb. kályhacsempe 100 drb. köagyg és cement-
leső.

Bejelentésre kötelezettek: a) ezek előállításával foglalkozó vállalatok, b) kereskedelmi és ipari vállalatok. — A készletek az 1918. évi október hó 1. napján volt állapot szerint legkésőbb 1918. évi október hó 8. napjáig bezárólag kell bejelenteni. — Minden hónap 5. napjáig be kell jelenteni e hó első napján volt állapot szerint 1.) az előző hónap folyamán termelt vagy előállított mennyiséget 2.) az eladott vagy feldolgozott mennyiséget és 3.) a tényleges készletet. — A bejelentéseket az elsőfoku iparhatóságokhoz ott kapható bejelentőlapokon kell beküldeni.

A közszükségleteknek biztosítása végett a fent felsorolt anyagoknak a feltüntetésénél nagyobb mennyiségei zár alá vétetnek és ily anyagokat felhasználni, eladni csak beszerzési engedély ellenében szabad. Fenti mennyiségeket meg nem haladó anyagok beszerzési engedély korlátozása alá nem esnek. Fenti mennyiség kétszereseig a beszerzési engedélyek kiállítására az elsőfoku iparhatóság, ezen felül mennyiségekre a közérdekekből szükséges építkezések biztosítására szolgáló intézkedések megtételére szervezett „Országos építkezési Miniszteri Biztosság (Budapest II. Albrecht ut 1.)” illetékes.

Téglát, cementet és meszet az elszállítási igazolvánnyal lehet szállítani a község területén kívül eső helyre, melyet az előző pontban felsorolt hatóságok állítanak ki.

Aki a jelen rendeletet megszegi, vagy abban közreműködik kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, és kétezer koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, készlete elkobozható.

Jelen rendelet 1918. évi október hó 1. napján lép életbe.

Léva, 1918. szeptember 10.

Dr. Moosy,
h. polgármester

2411—1918. szám.

Pályázati hirdetemény.

A lévai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pályázatot hirdet egy, 1600 korona évi törzsfizetéssel, 480 korona évi lakbérrel és 1500 korona háborussegéllyel javadalmazott **I. osztályú kezelőbiztosi** állásra

A sajátkezüleg irt pályázati kérvények a lévai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságához címezve 1918. évi **október hó 15-ének déli 12 órájáig** nyújtandók be a pénztárnál. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem lesznek igyelembe véve.

A pályázók a kérvényben életkorukat, magyar állampolgárságukat, előképzettségüket és eddigi működésüket okmányokkal tartoznak bizonyítani, pénztári főorvosi vagy hatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig igazolni, hogy egészségesek.

Csak teljeskoru de 40 évnél nem idősebb egyének alkalmazhatók a fenti állással

A pályázatra kiirt állásnak betöltésénél egyenlő minősítés mellett és általában is előnyben részesítettnek azok, akik bármely kerületi munkásbiztosító pénztárnál, vagy az Országos pénztárnál eltöltött, hosszabb ideig tartó sikeres szolgálatot képesek igazolni, az üzem- és küellenőrzésben tökéletes jártasággal bírnak.

Egyébként az 1907. évi XIX. tc. 110 §-ában előirt korlátozások szem előtt tartandók.

Az állás betöltése egy évi próbaidőhöz van kötve, ezen idő alatt a szolgálati viszony minden kártalanítás nélkül a szabályszerű 'elmondás mellett — megszüntethető.

A megválasztottnak állását azonnal el kell foglalnia és további intézkedésig a külszolgálati teendőket is el kell látnia

Az érvényben levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatnak a megválasztott köteles magát alávetnie.

Léva, 1918 szeptember 12 én

Bonyhád F.
h. igazgató

Kreskó,
elnök

Jó házból való leány, ki 4 polgárit végzett, írni, számolni jól tud,
vidéki fűszerüzletben
felvétetik Cim a kiadóhivatalban.

Háziszolga.

Egy szorgalmas, jóra való 14-16 éves fiu háziszolgának felvétetik, vidékiek is pályázhatnak. Cim a kiadóhivatalban.

E l a d ó**kávéházi berendezés.**

Biliárd-asztalok, tükrök, márvány-asztalok stb Bővebbet: Adler Miksa kávéházában Léva.

Eladó ház.

Damjanich-utca 6 számú négy háztelekből álló, gyárhelyiségekre alkalmas házamat eladom. Érdeklődni lehet a tulajdonosnőnél özv. Ghimessy Józsefnél Budapest, VIII, Futó-utca 46. sz. a. 14.

Eladó szállók.

Léván Órhegyen 600 özl és Kereszthegyen félhold szálló 6 és 8 éves oltvány beültetéssel eladó. Cim e lap kiadóhivatalában.

Üres ládák

nagy mennyiségben kaphatók
Nyitrai és Tarsa r. t.-nál Léván.

MA moziba
megyünk.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy **L É V Á N**, Kazinczy-utca 2. szám alatt (Bakó féle ház)

fogműtermemet
megnyitottam.

Szegénysorsu fogbetegeknek d u 1-2-ig legyen rendelés.

Kiváló tisztelettel:

Fülöp Béla